

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ
УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І ТУРИЗМУ

Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

**Сілабус дисципліни
Фізична терапія в геронтології та геріатрії**

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія

спеціалізація: 227. 1 Фізична терапія

освітньо-професійна програма: Фізична терапія

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.ФТ4

мова навчання: українська

Розробники:

Гаврелюк Світлана Василівна, кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії, doctsvit@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до аналізу медичних, соціальних та особистісних проблем на основі біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності (МКФ); розуміння складних патологічних процесів та порушень, які піддаються корекції заходами фізичної терапії. Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС. Основні теми: сучасні уявлення про старість і старіння; фактори, що визначають здоров'я людей літнього віку та активне довголіття; фізична терапія та ерготерапія при вікових структурно-функціональних змінах різних органів і систем. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at forming the general and professional competences defined by the educational and professional program, in particular the ability to analyze medical, social and personal problems on the basis of the biopsychosocial model of life limitation (ICF); understanding of complex pathological processes and disorders that can be corrected by physical therapy measures. Discipline - 5 ECTS credits. Main topics: modern ideas about old age and aging; factors that determine the health of older people and active longevity; physical therapy and ergotherapy for age-related structural and functional changes of different organs and systems. The final grade is based on the results of the current examination and examination.

Мета навчальної дисципліни – формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до розуміння клінічного діагнозу пацієнта/клієнта, перебігу захворювання, принципів та характеру лікування; обстеження та визначення функціонального стану, рівня фізичного розвитку, рухових та інших порушень осіб похилого і старечого віку, та проведення фізичної терапії та ерготерапії особам геронтологічного віку.

Обсяг навчальної дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	16	0	34	0	100	150

Статус навчальної дисципліни: дисципліна спеціалізації.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи»; «Клінічний реабілітаційний менеджмент при неврологічних дисфункціях»; «Тренування

рухової активності хворих та неповносправних»; «Фізична терапія та ерготерапія при когнітивних розладах»; «Пропедевтика внутрішніх хвороб»; «Терапевтичні вправи»; «Преформовані фізичні чинники»;

на другому (магістерському) рівні вищої освіти: «Фізична терапія та ерготерапія при захворюваннях внутрішніх органів»; «Методи обстеження у фізичній терапії».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л.	прак.	с. р.		л.	прак.	с. р.
Тема 1. Сучасні уявлення про старість і старіння. Основні гіпотези і теорії старіння.	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 2. Геріатричні синдроми. Фактори, що визначають здоров'я людей літнього віку та активне довголіття.	8	2	2	6	-	-	-	-
Тема 3. Фізична терапія при захворюваннях системи дихання у осіб літнього віку.	20	2	4	14	-	-	-	-
Тема 4. Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної системи у осіб	20	2	4	14	-	-	-	-

літнього віку.								
Тема 5. Фізична терапія при захворюваннях системи травлення у осіб літнього віку.	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 6. Фізична терапія при захворюваннях системи сечовиділення у осіб літнього віку.	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 7. Фізична терапія при захворюваннях нервової системи у осіб літнього віку.	28	2	8	16	-	-	-	-
Тема 8. Фізична терапія при захворюваннях опорно-рухового апарату у осіб літнього віку.	24	2	6	16	-	-	-	-
Тема 9. Фізична терапія при захворюваннях ендокринної системи у осіб літнього віку.	10	-	2	8	-	-	-	-
Тема 10. Фізична терапія при	10	-	2	8				

захворюваннях системи крові у осіб літнього віку.								
Всього годин:	150	16	34	100	-	-	-	-

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Сучасні уявлення про старість і старіння.

Загальні відомості про старість і старіння, основні гіпотези і теорії старіння. Патологічне і фізіологічне старіння. Критерії прискореного старіння.

Тема 2. Геріатричні синдроми. Фактори, що визначають здоров'я людей літнього віку та активне довголіття.

Геріатричні синдроми. Синдром старечої астенії. Саркопенія. Фактори геропротекторного впливу. Профілактика порушень сну і психічних розладів в людей літнього віку.

Тема 3. Фізична терапія при захворюваннях системи дихання у осіб літнього віку.

1. Загальні відомості про вікозалежні зміни системи дихання. Хронічний бронхіт. Гостра пневмонія. Бронхіальна астма. Хронічне обструктивне захворювання легень. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 4. Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної системи у осіб літнього віку.

2. Загальні відомості про вікозалежні зміни серцево-судинної системи. Атеросклероз. Ішемічна хвороба серця. Інфаркт міокарда. Артеріальна гіпертензія. Хронічна серцево-судинна недостатність. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 5. Фізична терапія при захворюваннях системи травлення у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни шлунково-кишкового тракту. Дисфагія. Синдром мальнутриції. Синдром нейрогенного кишечника. Хронічний гастрит. Виразкова хвороба. Захворювання жовчного міхура, підшлункової залози, печінки. Рак шлунку. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 6. Фізична терапія при захворюваннях системи сечовиділення у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни системи сечовиділення. Синдром нетримання сечі. Пієлонефрит. Аденома передміхурової залози. Рак передміхурової залози. Рак сечового міхура. Визначення, етіологія, епідеміологія,

клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 7. Фізична терапія при захворюваннях нервової системи у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни нервової системи. Судинні захворювання мозку. Когнітивні порушення та хвороба Альцгеймера. Хвороба Паркінсона. Захворювання периферичної нервової системи. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 8. Фізична терапія при захворюваннях опорно-рухового апарату у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни опорно-рухового апарату. Остеопороз. Деформуючий остеоартроз. Ревматоїдний артрит. Подагра. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 9. Фізична терапія при захворюваннях ендокринної системи у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни ендокринної системи. Цукровий діабет. Захворювання щитоподібної залози. Ожиріння. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 10. Фізична терапія при захворюваннях системи крові у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни системи крові. Порушення гемостазу. Анемії. Онкогематологічні захворювання. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Сучасні уявлення про старість і старіння.	1. Сучасні уявлення про старість і старіння. Основні гіпотези і теорії старіння.	2	-
Тема 2. Геріатричні синдроми. Фактори, що визначають здоров'я людей літнього віку та активне довголіття.	2. Геріатричні синдроми. Фактори ризику, діагностика і засоби попередження передчасного старіння.	2	-

Тема 3. Фізична терапія при захворюваннях системи дихання у осіб літнього віку.	3. Фізична терапія при хронічному обструктивному захворюванні легень у осіб літнього віку.	2	-
	4. Фізична терапія при гострій пневмонії та бронхіальній астмі у осіб літнього віку	2	-
Тема 4. Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної системи у осіб літнього віку.	5. Фізична терапія при атеросклерозі та артеріальній гіпертензії у осіб літнього віку.	2	-
	6. Фізична терапія при ішемічній хворобі серця, інфаркті міокарда та хронічній серцево-судинній недостатності у осіб літнього віку.	2	-
Тема 5. Фізична терапія при захворюваннях системи травлення у осіб літнього віку.	7. Фізична терапія при дисфагії, синдромі мальнутриції, синдромі нейрогенного кишечника, захворюваннях шлунку, жовчного міхура, підшлункової залози та печінки у осіб літнього віку.	2	-
Тема 6. Фізична терапія при захворюваннях системи сечовиділення у осіб літнього віку.	8. Фізична терапія при синдромі нетримання сечі, нефрологічних та урологічних захворюваннях у осіб літнього віку.	2	-
Тема 7. Фізична терапія при захворюваннях нервової системи у осіб літнього віку.	9. Фізична терапія при судинних захворюваннях мозку у осіб літнього віку.	2	-
	10. Фізична терапія при хворобі Паркінсона у осіб літнього віку.	2	-
	11. Фізична терапія при когнітивних порушеннях та хворобі Альцгеймера у осіб літнього віку.	2	-
	12. Фізична терапія при захворюваннях периферичної нервової системи у осіб літнього віку.	2	-

Тема 8. Фізична терапія при захворюваннях опорно-рухового апарату у осіб літнього віку.	13. Фізична терапія при остеопорозі у осіб літнього віку.	2	-
	14. Фізична терапія при деформуючому остеоартрозі у осіб літнього віку.	2	-
	15. Фізична терапія при ревматоїдному артриті та подагрі у осіб літнього віку.	2	-
Тема 9. Фізична терапія при захворюваннях ендокринної системи у осіб літнього віку.	16. Фізична терапія при цукровому діабеті та ожирінні у осіб літнього віку.	2	-
Тема 10. Фізична терапія при захворюваннях системи крові у осіб літнього віку.	17. Фізична терапія при порушеннях гемостазу, анеміях, онкогематологічних захворюваннях у осіб літнього віку.	2	-
Всього годин:		34	-

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Сучасні уявлення про старість і старіння. Основні гіпотези і теорії старіння.	1. Анотування інформаційних джерел стосовно понять про сучасні уявлення про старість і старіння, основні гіпотези старіння.	3	-
	2. Підготовка до практичного заняття з теми 1.	3	-
Тема 2. Геріатричні синдроми. Фактори, що визначають здоров'я людей літнього віку та активне довголіття.	3. Анотування інформаційних джерел стосовно факторів ризику, діагностики і засобів попередження передчасного старіння; фізичного навантаження і особливостей раціонального харчування в літньому віці.	2	-
	4. Підготовка реферату та презентації зі питань боротьби	2	-

	зі шкідливими звичками; профілактики порушень сну і психічних розладів у людей літнього віку.		
	5. Підготовка до практичного заняття з теми 2.	2	-
Тема 3. Фізична терапія при захворюваннях системи дихання у осіб літнього віку.	6. Анотування інформаційних джерел стосовно використання фізичної терапії при хронічному бронхіті та хронічному обструктивному захворюванні легень у осіб літнього віку.	5	-
	7. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при гострій пневмонії та бронхіальній астмі у осіб літнього віку.	5	-
	8. Підготовка до практичного заняття з теми 3.	4	-
Тема 4. Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної системи у осіб літнього віку.	9. Анотування інформаційних джерел стосовно використання фізичної терапії при атеросклерозі та артеріальній гіпертензії у осіб літнього віку.	4	-
	10. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при ішемічній хворобі серця, інфаркті міокарда та хронічній серцево-судинній недостатності у осіб літнього віку.	6	-
	11. Підготовка до практичних занять з теми 4.	4	-
Тема 5. Фізична терапія при захворюваннях системи травлення у осіб літнього віку.	12. Анотування інформаційних джерел стосовно використання фізичної терапії при дисфагії, синдромі мальнутриції, нейрогенному кишечнику, захворюваннях жовчного міхура, підшлункової залози та печінки у осіб літнього віку.	2	-

	13. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при хронічному гастриті, виразковій хворобі та раку шлунку у осіб літнього віку.	2	-
	14. Підготовка до практичного заняття з теми 5.	2	-
Тема 6. Фізична терапія при захворюваннях системи сечовиділення у осіб літнього віку.	15. Анотування інформаційних джерел стосовно використання фізичної терапії при синдромі нетримання сечі та пієлонефриті у осіб літнього віку.	2	-
	16. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при аденомі передміхурової залози, раку передміхурової залози та раку сечового міхура у осіб літнього віку.	2	-
	17. Підготовка до практичного заняття з теми 6.	2	-
Тема 7. Фізична терапія при захворюваннях нервової системи у осіб літнього віку.	18. Анотування інформаційних джерел стосовно використання фізичної терапії при судинних захворюваннях мозку у осіб літнього віку.	3	-
	19. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при когнітивних порушеннях та хворобі Альцгеймера у осіб літнього віку.	3	-
	20. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при хворобі Паркінсона у осіб літнього віку.	3	-
	21. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при захворюваннях периферичної нервової системи у осіб літнього віку.	3	-
	22. Підготовка до практичних занять з теми 7.	4	-
Тема 8. Фізична терапія при	23. Анотування інформаційних джерел стосовно використання	4	-

захворюваннях опорно-рухового апарату у осіб літнього віку.	фізичної терапії при остеопорозі у осіб літнього віку.		
	24. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при деформуючому остеоартрозі у осіб літнього віку.	4	-
	25. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при ревматоїдному артриті та подагрі у осіб літнього віку.	4	-
	26. Підготовка до практичних занять з теми 8.	4	-
Тема 9. Фізична терапія при захворюваннях ендокринної системи у осіб літнього віку.	27. Анотування інформаційних джерел стосовно використання фізичної терапії при цукровому діабеті та ожирінні у осіб літнього віку.	3	-
	28. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при захворюваннях щитоподібної залози у осіб літнього віку.	3	-
	29. Підготовка до практичного заняття з теми 9.	2	-
Тема 10. Фізична терапія при захворюваннях системи крові у осіб літнього віку.	30. Анотування інформаційних джерел стосовно використання фізичної терапії при порушеннях гемостазу, анеміях, онкогематологічних захворюваннях у осіб літнього віку.	3	-
	31. Підготовка реферату та презентації з фізичної терапії при порушеннях гемостазу, анеміях, онкогематологічних захворюваннях у осіб літнього віку.	3	-
	32. Підготовка до практичного заняття з теми 10.	2	-
Всього годин:		100	-

Очікувані результати навчання з дисципліни: застосування фізичної терапії особам літнього віку в залежності від клінічного діагнозу пацієнта/клієнта, перебігу захворювання, принципів та характеру лікування; обстеження та визначення функціонального стану, рівня фізичного розвитку, рухових та інших порушень завдяки:

знанням: особливості змін, що відбуваються в організмі при старінні; основних концепцій старіння, сучасної вікової класифікації; особливостей прояву і плину різних захворювань в геронтологічній практиці; методик проведення занять з профільними хворими, методів дослідження та оцінки фізичної терапії та ерготерапії в геронтології та геріатрії;

умінням: визначати фізичний рівень особи літнього віку та її рухові можливості; планувати програми фізичної терапії для геріатричних пацієнтів різних вікових груп в залежності від клінічного діагнозу, перебігу захворювання та характеру лікування; визначати клінічно-обґрунтовані рухові режими; контролювати та враховувати ефективність окремих занять та всієї програми у цілому; документувати плани фізичної терапії та результатів занять або процедур.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100, як суму балів за результатами поточного контролю на практичних заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
1. Сучасні уявлення про старість і старіння. Основні гіпотези і теорії старіння.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	6
2. Геріатричні синдроми. Фактори ризику, діагностика і засоби попередження передчасного старіння.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	7
3. Фізична терапія при хронічному бронхіті та хронічних обструктивних захворювання легень у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	7

4. Фізична терапія при гострій пневмонії та бронхіальній астмі у осіб літнього віку	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	5
5. Фізична терапія при атеросклерозі та артеріальній гіпертензії у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	5
6. Фізична терапія при ішемічній хворобі серця, інфаркті міокарда та хронічній серцево-судинній недостатність у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	7
7. Фізична терапія при дисфагії, синдромі мальнутриції, синдромі нейрогенного кишечника у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	7
8. Фізична терапія при синдромі нетримання сечі, нефрологічних та урологічних захворюваннях у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	7
9. Фізична терапія при судинних захворюваннях мозку у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	5
10. Фізична терапія при хворобі Паркінсона у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	5
11. Фізична терапія при когнітивних порушеннях та хворобі Альцгеймера у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	7
12. Фізична терапія при захворюваннях периферичної нервової системи у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення	5

	ситуаційних задач.	
13. Фізична терапія при остеопорозі у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	7
14. Фізична терапія при деформуючому остеоартрози у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	5
15. Фізична терапія при ревматоїдному артриті та подагрі у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	5
16. Фізична терапія при цукровому діабеті та ожирінні у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	5
17. Фізична терапія при порушеннях гемостазу, анеміях та онкогематологічних захворюваннях у осіб літнього віку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Вирішення ситуаційних задач.	5
Усього:		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку/екзамену не допускається, і може в установленому порядку пройти повторно вивчення цієї дисципліни.

Заліки/екзамени проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Критерії оцінювання

1. За участь у лекційному занятті студент отримує 2 бали.

2. Усна відповідь на питання практичного заняття оцінюється у 5 балів: 5 балів – студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує. 4 бали – студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей. 3 бали – студент засвоїв матеріал на репродуктивному рівні (переказування), приймає активну участь у роботі, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок. 2 бали – студент, який невпевнено переказує матеріал, під час відповіді потребує допомоги, допускається помилок. 1 бал – студент, який не приймає участь в обговоренні питань на занятті. 0 балів – студент відсутній на занятті.

3. Виконання самостійної роботи, що підготував студент оцінюється у 5 балів: 5 балів отримує студент, який повністю розкрив тему самостійної роботи, використовував основну і додаткову літературу. Проявив самостійність і творчий підхід. Матеріал подано логічно і своєчасно. 4 бали отримує студент, який розкрив тему самостійної роботи за всіма пунктами плану, використав більшість рекомендованої літератури. Матеріал подано логічно, можливо не своєчасно. 3 бали одержує студент, який тему самостійної роботи розкрив не повністю (висвітлено не всі пункти плану, матеріал подано стисло). Використано недостатню кількість літературних джерел. Матеріал побудовано не логічно. 2 бали одержує студент, який розкрив незначну частину матеріалу (декілька пунктів плану), використав недостатню кількість літературних джерел. Відсутня логіка подачі матеріалу, а також порушена цілісність системи знань. Матеріал подано не своєчасно. 1 бал – студент роботу написав формально, стисло, не своєчасно. 0 балів – студент повідомлення не підготував.

4. Реферати чи есе студентів оцінюються у 5 балів. 5 балів – робота має самостійний і творчий характер. Тема повністю розкрита. Матеріал викладений логічно, послідовно, обґрунтовано. Реферат чи есе оформлені згідно вимог. Обсяг відповідає нормі. Під час захисту студент орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначеної проблеми. 4 бали – тема розкрита, матеріал подано відповідно пунктам плану, використано запропоновані джерела інформації. Інколи спостерігається порушення логіки. Реферат чи есе оформлені згідно вимог. Обсяг відповідає встановленій нормі. Під час захисту студент вільно володіє і орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. 3 бали – лише простежується спроба підійти до написання реферату чи есе самостійно і творчо. Однак план реферату чи есе не досконалий. Загальний зміст недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки, встановлювати співвідношення між частинами. Обсяг відповідає нормі. Під час захисту студент володіє інформацією на початковому рівні. 2 бали – реферат чи есе написані нашвидку, фрагментарно. План відсутній або не відповідає змісту і формі. Тема розкрита частково. Під час захисту студент оперує лише загальними фразами. Структура доповіді не витримана, матеріал побудовано не логічно. 1 бал – реферат чи есе написані фрагментарно. План відсутній або не відповідає змісту і формі. Тема не розкрита. Під час захисту студент не може відтворити матеріал.

Доповідь стисла, не логічно побудована. 0 балів – реферат чи ессе не написані і не захищені.

5. Комп'ютерна презентація студентів оцінюються у 5 балів: 5 балів – робота має самостійний і творчий характер. Тема повністю розкрита. Матеріал викладений логічно, послідовно, обґрунтовано. Обсяг відповідає нормі (15 – 20 слайдів). Під час презентації студент орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначеної проблеми, володіє майстерністю усної доповіді. 4 бали – простежується творчий підхід при підготовці презентації. Тема повністю розкрита, матеріал подано послідовно. Інколи спостерігається порушення логіки. Презентація оформлена згідно вимог. Обсяг відповідає встановленій нормі. Під час презентації студент вільно володіє і орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. 3 бали – загальний зміст недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки, встановлювати співвідношення між частинами. Обсяг відповідає нормі. Студент не повністю розкрив тему, вивчено недостатню кількість джерел інформації. Під час презентації студент володіє інформацією на початковому рівні. 2 бали – презентація підготовлена нашвидку, фрагментарно. Відзначений не самостійний підхід до виконання. Тема розкрита частково. Під час презентації студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Структура доповіді не витримана, матеріал побудовано не логічно. 1 бал – презентація підготовлена фрагментарно. Тема не розкрита. Під час презентації студент не може відтворити матеріал. Доповідь стисла, не логічно побудована. 0 балів – презентація не підготовлена.

Політика курсу:

Пропущені заняття, запізнені завдання, незадовільні оцінки студент може перездати усною відповіддю та демонстрацією техніки практичних навичок у встановлений час на протязі всього семестру до початку залікового тижня (9.12.19-15.12.19).

Виконання творчих завдань, вивчення додаткової літератури, виступ з доповідями, допомога у підготовці і проведенні занять та виправлення помилок викладача можуть оцінюватись додатковими балами.

Плагіат, академічна недоброчинність, неетична та незадовільна поведінка в аудиторії під час проведення заняття можуть оцінюватись відніманням балів.

Підсумковий контроль.

Екзаменаційні вимоги:

3. Дайте визначення термінам геронтологія та геріатрія.
4. Дайте визначення термінам старість і старіння.
5. Дайте визначення особливостям старіючого організму: гетерохронності, гетеротопності і гетерокінетичності.
6. Дайте визначення термінам біологічний і календарний вік
7. Назвіть основні гіпотези і теорії старіння.
8. Фактори ризику, діагностика і засоби попередження передчасного старіння.

9. Дайте визначення терміну старечі синдроми. Класифікація старечих синдромів.
10. Синдром старечої астенії. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
11. Синдром саркопенії. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
12. Вікозалежні зміни системи дихання: зміни «кістково-м'язового насосу».
13. Вікозалежні зміни системи дихання: зміни воздухоносних шляхів.
14. Вікозалежні зміни системи дихання: зміни легневої паренхіми.
15. Вікозалежні зміни судин.
16. Вікозалежні зміни серця.
17. Вікозалежні зміни системи травлення.
18. Вікозалежні зміни системи сечовиділення.
19. Вікозалежні зміни статевої системи.
20. Вікозалежні зміни нервової системи.
21. Вікозалежні зміни кісткової системи.
22. Вікозалежні зміни системи крові.
23. Синдром дисфагії. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
24. Синдром мальнутриції. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
25. Синдром нейрогенного кишечника. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
26. ХОЗЛ: Емфізема легень. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
27. ХОЗЛ: Хронічний бронхіт. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
28. Бронхіальна астма. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
29. Гостра пневмонія. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
30. Атеросклероз. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

31. Артеріальна гіпертензія. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
32. Ішемічна хвороба серця: Стенокардія напругі. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
33. Ішемічна хвороба серця: Інфаркт міокарда. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
34. Синдром нетримання сечі. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
35. Аденома передміхурової залози. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
36. Рак передміхурової залози
37. Хвороба Паркінсона. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
38. Хвороба Альцгеймера. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
39. Захворювання периферичної нервової системи у осіб літнього віку. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
40. Судинні захворювання мозку. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
41. Остеопороз: перелом шийки стегна. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
42. Остеопороз: компресійні переломи хребців. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
43. Остеоартроз: коксартроз. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
44. Остеоартроз: гонартроз. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
45. Ревматоїдний артрит. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

46. Подагра. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
47. Цукровий діабет. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
48. Захворювання щитоподібної залози. Ожиріння. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
49. Порушення гемостазу. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
50. Анемії. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
51. Мієломна хвороба. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. David X.Cifu, Henry L.Lew, Mooyeon Oh-Park. Geriatric Rehabilitation. ELSEVIER; 2018. 228 s.
2. Timothy L.Kauffman, Ron Scott, John O.Barr, Michael L.Moran, editors. A Comprehensive Guide to Geriatric Rehabilitation. ELSEVIER; 2014. 598 s.

Додаткова література:

1. Вороненко ЮВ, Шекера ОГ, Стаднюк ЛА, редактори. Актуальні питання геронтології і геріатрії у практиці сімейного лікаря. К.: Заславський; 2015. 530 с.
2. Денхем М.Дж, Чинарин И, редакторы. Болезни крови у пожилых. М.: Медицина; 1989. 249 с.
3. Джесси Джоунс С., Дж. Роуз Дебра, редактори. Старение и двигательная активность. К.: Олимпийская литература; 2012. 440с.
4. Коркушко ОВ. Передчасне старіння. Київ; 2004. 211 с.
5. Коркушко ОВ, Чеботарев ДФ. Геріатрія в терапевтичній практиці. К.: Здоров'я; 2003. 840 с.
6. Пинчук ИЯ. Общие понятия о реабилитации пожилых людей. К.; 2007. 183 с.
7. Поворознюк ВВ. Заболевания костно-мышечной системы и возраст. Проблемы остеології. 2009. 12(4):6-15.
8. Рекомендации Европейской Ассоциации урологов по нейроурологии. Европейская ассоциация урологов. 2016. 34 с.

9. Семидоцька ЖД, Чернякова ІО, Піонова ОМ, Трифонова НС. Сучасні аспекти хронічного обструктивного захворювання легень. Східноєвропейський журнал внутрішньої та сімейної медицини. 2016. 2:4-12.
10. Чеботарев Д.Ф., Коркушко О.В. Гериатрия в клинической практике. Киев; 2001. 355 с.
11. Яблчанский НИ, Лысенко НВ. Остеопороз тихая эпидемия. Харьков: Medicus Amicus. 2011. 172 с.
12. Jill C.Cash, Cheryl A.Glass, editors. Adult-Gerontology Practice Guidelines. New York. SPRINGER PUBLISHING COMPANY; 2019. 1112 s.
13. Leseley K.Bowker, James D.Price, Kunal S.Shah, Sarah C.Smith, editors. Oxford handbook of geriatric medicine. OXFORD UNIVERSITY PRESS; 2018. 1037 s.
14. Marke A.Brimer, Michael L.Morgan, editors. Clinical Cases in Physical Therapy. BUTTERWORTH HEINEMANN; 2004. 206 s.

Електронні ресурси:

1. <https://abilis.com.ua/korysna-informatsiia/korysni-internet-resursy.html>
2. <http://www.nbuov.dov.ua/>
3. <http://www.nlm.nih.gov/>
4. <http://studentam.net>
5. <https://www.hopkinsarthritis.org/patient-corner/disease-management/rehabilitation-management-rheumatoid-arthritis-patients/#ref10>
6. <http://www.medbook.net.ru/21.shtml>
7. <http://www.rehabilitology.ru/>
8. <http://www.vertigo.ru>
9. <http://www.parkinson.org/>
10. <http://www.parkinson.spb.ru/>
11. <http://www.movementdisorders.org/>
12. <http://www.strokeassociation.org/>
13. <http://www.stroke.org/>
14. <http://www.alz.org/>
15. <http://www.alzforum.org/>
16. <http://www.alz.uci.edu/>
17. <http://www.sleepfoundation.org/>